

Zabawy słuchowe

Zabawy słuchowe rozwijają ogólną percepcję słuchową dziecka, wzbogacają jego wrażliwość na mowę, a tym samym wpływają na jej poprawność nie tylko w aspekcie fonetycznym, ale także gramatycznym i leksykalnym. Pomagają również dziecku prawidłowo akcentować, mówić w różnym tempie i bardziej ekspresyjnie.

Dzieci młodsze

- Wsłuchiwanie się w dźwięki i odgłosy z otoczenia.
- Identyfikowanie odgłosów dochodzących z otoczenia (sali, ulicy, podwórka, lasu itp.)
- Wspólne z dzieckiem zabawy z wykorzystaniem grzechotek, pozytywek, pokrywek, instrumentów perkusyjnych.
- Wytwarzanie i rozpoznawanie odgłosów, dźwięków wytwarzanych poprzez np. potrząsanie pudełeczek (groch, kasza, kamyki itp.).
- Uwrażliwienie na inne charakterystyczne dźwięki np. odbijanie piłeczki gumowej, klaskanie, darcie papieru, lanie wody, wypuszczanie powietrza z balonika – zachęcanie dziecka do wytwarzania tych dźwięków.
- Rozpoznawanie natężenia dźwięku, głośności (cicho-głośno) jego źródła, kierunku.
- Rozpoznawanie przyspieszonego lub zwolnionego tempa, ilustrowanie go ruchem (np. przez wykłaskiwanie).
- Rozpoznawanie ilości usłyszanych dźwięków – wygrywanie ich ilości np. na bebenku.
- Kierowanie się w stronę źródła dźwięku (np. z zamkniętymi oczami).
- Różnicowanie i naśladowanie odgłosów zwierząt (np. nagranych na płycie)
 - koza – me, me, me,
 - kot – miau, miau,
 - pies – hau, hau, hau,
 - baran – bee, bee, bee,
 - krowa – mu, mu, mu,
 - koń – iha, iha, ihaaa,
 - kukułka- kuku, kuku itp.
- Rozpoznawanie dźwięków zagłuszanych innymi (np. w trakcie słuchania muzyki dziecko rozpoznaje inne).

Dzieci starsze (5-6 latki)

Ćwiczenia słuchowe u dzieci starszych powinny wiązać się już z funkcją mowy. Wykorzystujemy także zabawy i ćwiczenia proponowane dla dzieci młodszych. Przygotowując dziecko do podjęcia nauki w szkole staramy się uwrażliwić je na łączenie obrazu graficznego z jego strukturą dźwiękową, rozróżnianie dźwięków poprawnych i zdeformowanych, eksponowanie prozodycznych elementów mowy (akcent, tempo, intonacja).

A n a l i z a i s y n t e z a w y r a z o w a

- rysowanie tyłu kółeczek ile jest wyrazów w zdaniu,
- liczenie wyrazów w zdaniu,
- wyodrębnienie określonego wyrazu ze zdania,
- układanie zdania z podanym wyrazem,
- przedstawienie zdania za pomocą obrazu graficznego np. za pomocą pasków papieru, żetonów,
- układanie zdań o podanej liczbie wyrazów.

A n a l i z a i s y n t e z a s y l a b o w a

- wyklaskiwanie, wystukiwanie sylab,
- przecinanie nożyczkami napisanego wyrazu na części sylabowe,
- rzucanie piłeczki do kosza z jednoczesnym wybrzmiewaniem sylaby,
- rozpoznawanie danej sylaby wśród innych,
- liczenie sylab w wyrazie,
- wydzielenie sylab w wyrazach przy śpiewaniu z marszem,
- wydzielenie sylab w nagłosie, wygłosie, śródgłosie wyrazów,
- kończenie wyrazów rozpoczynających się na daną sylabę,
- tworzenie wyrazów przez dodawanie sylab początkowych do znanych sylab końcowych (ma-li-na = dra-bi-na)
- tworzenie wyrazów rozpoczynających się końcową sylabą wyrazu poprzedniego, (np. tecz-ka = ka-lo-sze).
- rozwiązywanie rebusów obrazkowych,
- rysowanie, wycinanie, wskazywanie przedmiotów, w których nazwach są określone sylaby.

A n a l i z a i s y n t e z a g ł o s k o w a

- wyróżnianie i wybrzmiewanie samogłosek i spółgłosek w nagłosie,
- grupowanie obrazków, których nazwy zaczynają się daną głoską,
- odróżnianie głosek od innych przez np.. klaskanie, gdy słyszy się daną głoskę,
- tworzenie wyrazów na podstawie podanej głoski początkowej,
- wyodrębnianie końcowej głoski w słowach (bez głosek miękkich dźwięcznych i nosowych),
- wskazywanie obrazków, przedmiotów, których nazwy kończą się daną głoską,
- dobieranie par obrazków, w których nazwa jednego rozpoczyna się głoską, jaką kończy się nazwa drugiego,
- wysłuchiwanie i wybrzmiewanie głosek w nagłosie.,
- wyróżnianie środkowej głoski w wyrazach,
- dobieranie obrazków, których nazwy posiadają daną głoskę w środku,
- wyodrębnienie podanej głoski w różnych pozycjach wyrazów,
- liczenie głosek w wyrazach,
- wyszukiwanie wyrazów posiadających daną głoskę,
- tworzenie nowych wyrazów przez dodanie lub odcięcie początkowej głoski (as – las, Alinka – linka),
- układanie „łańcuszka” obrazków wg głoski w nagłosie i wygłosie np. nożyczki – indyk – kura – auto itp.,

- wydzielanie grup spółgłoskowych o trudnej budowie, np. sta, pta, tło, rty itp.,
- różnicowanie wyrazów różniących się jedną głosek np. bułka – półka, domek – Tomek, góra – kura, bal – pal, bąk – pąk, dama – tama, biurko – piórko, koza – kosa, rak – lak, sale – szale, tacka – taczka, kos – kosz itp.